

HE 207/2013 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että yhtiön tehtävänä olisi nykyisen pääomasijoitustoiminnan harjoittamisen lisäksi toteuttaa ja hallinnoida teollisuuspoliittisin perustein poikkeustapauksissa tehtäviä sijoituksia ja osakehankintoja. Uuden tehtävän hoitamiseksi ehdotetaan, että yhtiö voisi pääomasijoitustoiminnan harjoittamisen ohella hankkia kohdeyritysten osakkeita tapauskohtaisesti arvioitujen poikkeuk-

sellisen vahvojen teollisuuspoliittisten perusteiden nojalla. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnasta sekä teollisuuspoliittisin perustein tehtävistä sijoituksista ja kohdeyritysten osakkeiden hankkimisesta. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisiä muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 15 päivänä tammikuuta 2014.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	3
2.2 Nykytilan arviointi	4
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	5
4.1 Taloudelliset vaikutukset	5
4.2 Yritysvaikutukset	6
4.3 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	6
5 ASIAN VALMISTELU	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	7
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	8
3 VOIMAANTULO	8
LAKIEHDOTUS	9
Laki Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta	9
LIITE	11
RINNAKKAISTEKSTIT	11
Laki Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta	11

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Talouden globalisaatiokehitys muuttaa jatkuvasti yritysten toimintaympäristöä ja kilpailuolosuhteita. Menestyminen kansainvälisessä kilpailussa edellyttää siksi teollisuuden jatkuvaa rakenteellista uudistumista ja uudelleenjärjestelyä. Silloin kun muutostilanteisiin liittyy erityisen merkittäviä teollisuuspoliittisia intressejä, valtion tulisi pystyä tarvittaessa myös omistajuuden kautta edesauttamaan sitä, että välttämättömät rakenteelliset uudistukset pystytään toteuttamaan hallitusti ja joustavasti.

Tällä hetkellä valtiolla on neljä valtion kokonaan omistamaa sijoitus- ja/tai rahoitustoimintaa harjoittavaa yhtiötä (Solidium Oy, Governia Oy, Finnvera Oyj ja Suomen Teollisuussijoitus Oy), mutta yhdenkään yhtiön toimintaan ei varsinaisesti kuulu tehdä teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia tai osakehankintoja.

Valtion tulisi kuitenkin voida erityisen vahvojen poikkeuksellisten syiden olemassa ollessa valtion omistuksen avulla myötävaikuttaa teollisuuden rakenneuudistuksiin ja -järjestelyihin täydentämällä yksityistä omistusta ja rahoitusta. Esityksen mukaan Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (jäljempänä *Teollisuussijoitus*) tehtäviä laajennettaisiin pääomasijoitustoiminnan harjoittamisen ohella myös mainitun kaltaisiin teollisuuspoliittisin perustein tehtäviin sijoituksiin ja osakehankintoihin. Esityksellä ei muuteta Teollisuussijoituksen pääomasijoitustoiminnassa noudatettuja periaatteita ja peruslinjaa, jonka mukaan pääomasijoittaminen tehdään täysin markkinaehtoisesti ja pääsääntöisesti yksityisten sijoittajien kanssa riskiä jakamalla.

2 Nykytila**2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö**

Valtiolla on neljä valtion kokonaan omistamaa sijoitus- ja/tai rahoitustoimintaa harjoittavaa yhtiötä, joista Solidium Oy ja Governia Oy ovat valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa sekä Finnvera Oyj ja

Teollisuussijoitus työ- ja elinkeinoministeriön omistajaohjauksessa.

Solidium Oy omistaa ja hallinnoi omistustaan kaupallisin perustein pörssinoteeratuissa yhtiöissä sekä mahdollisesti myös pörssiläisyyteen valmistautuvissa yhtiöissä. Toimintaan ei liity teollisuuspoliittisia erityistavoitteita, mutta omistajapoliittisella ohjauksella on määritelty ne yhtiöt, joissa valtionomistuksen pysyvyys tai tietty vähimmäistaso on haluttu varmistaa.

Governia Oy omistaa sellaisia yrityksiä ja osuuksia sekä eräitä kiinteistöjä, joiden on eri perustein katsottu soveltuvan yhtiömuotoisen toimijan hallinnoitavaksi valtion puolesta. Yhtiölle ei ole määritelty selkeää omistajan rajausta omistuskohteille vaan niistä on päätetty tilannekohtaisesti.

Finnvera Oyj on valtion erityisrahoitusyhtiö, jonka toiminta kohdistuu ns. markkina-alueille. Yhtiö myöntää lainoja, takauksia ja takuita sekä tarjoaa vienninrahoitukseen OECD-ehtoisia takuita, vientiluottoja sekä korontasaus sopimuksia. Yhtiön odotetaan ottavan kaupallisia rahoittajia suurempia riskejä erityisesti pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseksi sekä suuryritysten osalta myös viennin rahoituksen kautta.

Teollisuussijoitus on valtion kokonaan omistama yhtiö, joka harjoittaa pääomasijoitustoimintaa. Yhtiön toiminnasta säädetään Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetussa laissa (1352/1999). Lisäksi yhtiön toimintaa koskee Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnan yleisistä suuntaviivoista annettu valtioneuvoston päätös (215/2007), joka on annettu edellä mainitun lain 4 §:n 1 momentin nojalla.

Lain 1 §:n nojalla Teollisuussijoituksen tehtävänä on edistää erityisesti pientä ja keskisuurta yritystoimintaa tekemällä sijoituksia ensisijaisesti pääomarahastoihin. Yhtiö voi tehdä pääomasijoituksia suoraan kohdeyrityksiin erityisesti pitkäaikaista riskinottoa edellyttävissä yrityshankkeissa. Toiminta tulee suunnata korjaamaan pääomasijoitustoiminnassa esiintyviä puutteita. Yhtiö voi myös tehdä vastaavia sijoituksia ulkomaisiin

rahastoihin ja kohdeyrityksiin edellyttäen, että niiden toiminta edistää taloudellista kehitystä Suomessa.

Yhtiö tekee sijoitukset markkinaehtoisesti ja jakaa riskiä muiden sijoittajien kanssa. Teollisuussijoitus toimii liiketaloudellisin periaattein ja yhtiön kaikkea toimintaa ohjaa pitkän aikavälin taloudellinen kannattavuusvaatimus. Sijoitukset tehdään sellaisiin yrityksiin, joista odotetaan tuottoa sijoitukselle. Yksittäiselle sijoitukselle asetettavat tuottovaatimukset vaihtelevat kohdeyrityksen mukaan.

2.2 Nykytilan arviointi

Valtion omistamien sijoitus- ja rahoitusyhtiöiden muodostama kokonaisuus on syntynyt vaiheittain pitkän ajanjakson kuluessa ja vastaamaan erilaisiin tarpeisiin kunkin yhtiön toiminnan kohdalla. Yhtiöiden tarkoitukseen tai tehtävään ei ole sisällytetty teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia ja omistusta. Siten yhtiöt eivät voi toimia sijoittajina tai omistajina tilanteissa, joissa valtion omistuksella olisi poikkeuksellisesti teollisuuspoliittisesti perusteltuja tavoitteita.

Solidium Oy on määritelty pörssiyrityksien vähemmistöosuuksien omistajaksi, joka toimii ensisijaisesti taloudellisin ehdoin. Lisäksi siihen kohdistuu merkittäviä valtiontaloudellisia odotuksia säännöllisestä osinkotuottojen ja osaksi myös pääoman tuloutuksesta budjettiin. Yhtiön hyödyntäminen muunlaisten omistusten hallinnointiin rikkoisi nykyisen toimintamallin.

Governia Oy:n nykyisen toimintamallin voidaan arvioida olevan selvästi politiikkalähtoisempi kuin Solidium Oy:n, mutta yhtiön resurssit ovat pienet.

Finnvera Oyj keskittyy vieraan pääomanehtoisen rahoitukseen sekä takuiden ja takausten myöntämiseen. Yhtiö rahoittaa yritysten vientiä sekä kotimaan toimintaa. Aiempien päätösten mukaisesti vastuu aikaisen vaiheen pääomasijoitustoiminnasta siirtyy Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukselle ja Finnvera Oyj luopuu pääomasijoitustoiminnasta siirtymävaiheen jälkeen. Lisäksi yhtiö luopuu osuuksistaan ns. alueellisissa pääomasijoitusrahastoissa. Tästä syystä teollisuuspoliittista sijoittamista

koskevaa toimintaa ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa Finnvera Oyj:lle.

Teollisuussijoituksen toimintaa koskevassa laissa teollisuuspoliittista sijoittamista ei ole säädetty yhtiön tehtäväksi nimestään huolimatta ja vaikka yhtiö on teollisuuspolitiikasta vastaavan ministeriön ohjauksessa. Suorien pääomasijoitusten ja teollisuuspoliittisen vaikutusvallan käyttöä edellyttävän sijoittamisen välinen ero on varsin pieni. Siten yhtiön toiminnan suuntaaminen myös teollisuuspoliittiseen sijoittamiseen olisi lähtökohtaisesti mahdollista varsin pienin muutoksin yhtiön sääntelyssä ja ohjauksessa. Yhtiö toimisi markkinaehtoisesti myös uudessa pääosin poikkeusjärjestelyihin perustuvassa tehtävässä. Siten kaikkiin yhtiön tekemiin sijoituksiin ja osakehankintoihin liittyisi aina tuotto-odotus.

Yritysten toimintaympäristöön kohdistuu erittäin nopeita ja voimakkaita muutoksia koskien niin rahoituksen saatavuutta, tuotannon tekijöiden hinnanvaihteluita, kysynnän vaihteluita sekä lukuisia muita yritysten toimintaa olennaisesti vaikuttavia ja usein ennalta-arvaamattomia tekijöitä. Näissä olosuhteissa yritykset joutuvat vastaamaan muutoksiin usein nopeasti valmisteltavilla uudistuksilla ja järjestelyillä. Erityistilanteissa valtiolla tulisi olla mahdollisuus osallistua teollisuuden rakenneuudistuksiin ja -järjestelyihin myös omistuksen keinoin. Siten Teollisuussijoituksen tehtäviä olisi perusteltua laajentaa pääomasijoitustoiminnan harjoittamisen ohella myös teollisuuspoliittisin perustein tehtäviin sijoituksiin ja osakehankintoihin. Teollisuussijoituksella on jo tällä hetkellä vahva taserakenne, mikä mahdollistaisi toiminnan laajentamisen ehdotetulla tavalla. Samalla huolehditaan kuitenkin siitä, että uusi teollisuuspoliittinen tehtävä ei vähennä Teollisuussijoituksen kautta pk-yrityksille tarjottavia pääomasijoitustoiminnan varoja.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa valtion omistajuuteen perustuva toiminta tilanteissa, joissa omistuksella osallistutaan teollisuuspoliittisesti merkittäväksi arvioitun yrityksen toiminnan kehittämiseen rahoitus- tai

yrittäjien avulla taikka muutoin erityisen perustellusta syystä hankitaan tällaisen yrityksen osakkeita. Tarkoituksena on täydentää yksityistä rahoitusta ja omistusta sekä parantaa valtionomistuksen vaikuttavuutta.

Uuden tehtävän mukaan sijoituksia ja osakehankintoja voitaisiin kohdentaa myös nykyistä riskipitoisempiin sijoituksiin teollisuuspoliittisesti merkittävässä tilanteissa. Perusteena voisi olla tarve täydentää ja katalysoida yksityistä rahoitusta yritystoiminnan kehittämiseksi tai vakauttamiseksi. Toinen esimerkki voisi olla toimiminen omistajana kohdeyhtiöissä strategisesti tärkeällä toimialalla tarkoituksena varmistaa kriittisen osaamisen ja teknologian säilyminen Suomessa. Tällaisia tilanteita voisi myös liittyä ulkomaisten investointien toteuttamiseen Suomessa sekä merkittäviin teknologiahankkeisiin.

Esityksessä ehdotetaan, että Teollisuussijoitus voisi pääomasijoitustoiminnan harjoittamisen lisäksi tehdä ja hallinnoida valtion teollisuuspoliittisia sijoituksia. Teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia ohjaisi markkinaehtoisuus. Kaikkiin sijoituksiin sekä osakehankintoihin liittyisi tuottotavoite. Valtio voi kuitenkin teollisuuspoliittisin perustein hyväksyä sen, että sijoituksen tuotto-odotukset toteutuvat myös pidemmällä aikavälillä. Toisaalta on myös mahdollista, että omistukset ovat lyhytaikaisia. Omistuksista pyrittäisiin pääsääntöisesti irtaantumaan.

Kohdeyhtiöillä tulisi aina olla edellytykset kannattavaan liiketoimintaan. Kohdeyhtiöiksi soveltuvat mm. yhtiöt, jotka arvioidaan kansallisesti merkittäviksi esimerkiksi strategisen osaamisen turvaamisen ja kehittämisen kannalta. Sijoitukset tehtäisiin pääsääntöisesti yhdessä muiden sijoittajien kanssa, jotka olisivat yksityisiä toimijoita. Teollisuussijoitus toimisi pääasiassa vähemmistö-sijoittajana.

Teollisuussijoituksen tehtävän laajentaminen teollisuuspoliittisin perustein toteutettaviin järjestelyihin ei muodostaisi valtioneuvoston ohjelmaa eikä toimintamandaatin laajentaminen aiheuttaisi notifiointitarvetta.

Teollisuussijoitukselle annettava uusi tehtävä ei myöskään vaikuttaisi yhtiöön nykyiseen toimintaan eli suomalaisen pienen ja keskisuuren yritystoiminnan edistämiseen.

Yhtiö tekisi edelleen tässä tarkoituksessa sijoituksia pääomarahastoihin ja suoraan kohdeyrityksiin. Tähän tehtävään käytettävissä oleva rahoitus ei pienene, sillä teollisuuspoliittisin perustein toteutettavia hankkeita olisi vain hyvin poikkeuksellisesti ja tarvittaessa valtio voisi myös harkita yhtiön pääomittamista.

Esitettävä Teollisuussijoituksen uusi tehtävä olisi siis tarkoitettu vain hyvin harvinaisiin tilanteisiin. Esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa valtion teollisuus- tai omistajapolitiittista peruslinjaa, mutta valtiolla on kuitenkin oltava mahdollisuus poikkeuksellisissa tilanteissa tarvittaessa toimia markkinoilla myös omistuksellisin keinoin. Pääsääntönä on kuitenkin oltava, ettei Teollisuussijoituksen tarvitsisi tehdä teollisuuspoliittisista perusteista lähteviä sijoituksia tai osakehankintoja, vaan että eri tilanteissa tarvittavat rahoitus- ja omistusjärjestelyt pystyttäisiin hoitamaan ilman valtion osallistumista.

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset muun muassa teollisuuspoliittisten perusteiden määrittelystä ja yhtiön sijoitustoiminnan suuntaamista. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisiä muutoksia.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksen mukaan Teollisuussijoitus voisi tehdä myös teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia ja osakehankintoja. Tällaisia sijoituksia tai osakehankintoja olisi lähtökohteisesti hyvin vähän. Uuden mandaatin kohdistaminen poikkeustilanteisiin tarkoittaisi sitä, että mainitunkaltaisia sijoituksia tai osakehankintoja ei useimpina vuosina olisi lainkaan. Sijoitusten suuruus vaihtelisi tapauskohtaisesti kohdeyrityksen koon ja kyseessä olevan järjestelyn luonteen mukaan.

Yhtiön toimintaan teollisuuspoliittisen perustein voi liittyä myös tilanteita, joissa se osallistuu valtion puolesta tai yhdessä valtion kanssa neuvotteluun merkittävästä rakennetai uudelleenrahoitusjärjestelystä. Näissä tilanteissa valtion mukanaoloa neuvotteluissa ei yleensä voida julkistaa ja rahoitus- tai sijoitussitoumukset on toteutettava hyvin no-

peasti. Tällaisissa tilanteissa valtioneuvosto tarvittaessa tuo valtion mukanaolon edellyttämän lisärahoituksen eduskunnan käsiteltäväksi jälkikäteen, todennäköisimmin ehdotuksena Teollisuussijoituksen pääomittamisesta tai sille myönnettävästä pääomalainasta.

Teollisuussijoitus tekee aina yksittäisen sijoitus- tai osakehankinnan kohdalla huolellisen riski- ja tuottoarvioinnin. Kaikkeen sijoitustoimintaan liittyy riski. Teollisuuspoliittisin perustein tehtävissä sijoituksissa riski olisi suurempi ja vaikeammin hajautettavissa kuin pääomasijoitustoiminnassa. Sijoitukset olisivat pääomasijoittamiseen verrattuna mahdollisesti pitkäjänteisempiä sekä kooltaan suurempia. Yhtiö hallitsee toimintaansa liittyvää riskiä hajauttamalla sijoituksia. Teollisuussijoituksen vahvan taserakenteen ja käytössä olevan riskienhallintajärjestelmän voidaan katsoa mahdollistavan yhtiön toiminnan laajentamisen uudelle alueelle. Toiminnan laajentaminen ei ainakaan alkuvaiheessa vaatisi valtion nykyisten sitoumusten lisäksi lisärahoitusta. Pääomitusta tulee kuitenkin arvioida tilanteen mukaan, sillä teollisuuspoliittisin perustein tehtävien sijoitusten toteuttamisen ei tule viedä resursseja Teollisuussijoituksen päätehtäväksi katsottavalta pääomasijoitustoiminnalta ja pääomasijoitusmarkkinoiden kehittämiseltä.

4.2 Yritysvaikutukset

Valtion toimilla on pyritty parantamaan yritysten rahoituksen saatavuutta. Aiemmat toimet ovat keskittyneet erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä kasvuyrityksiin. Esityksellä pyritään parantamaan edellytyksiä teollisuuden rakenneuudistusten ja -järjestelyiden toteuttamiseen. Näin pyritään osaltaan edistämään elinkeinorakenteen uudistumista sekä kehittämään suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä. Merkittäviin yrityshankkeisiin osallistumisen vaikutusten voidaan arvioida laajemminkin hyödyttävän suomalaista elinkeinoelämää.

4.3 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Yhtiön toiminnan laajentamisella ei arvioida olevan mainittavia vaikutuksia työ- ja elinkeinoministeriön henkilöstöön. Teollisuussijoituksen on vahvistettava resurssiaan ja osaamistaan erityisesti yritys- ja rakennejärjestelyihin liittyen. Yhtiö vastaa uuden toiminnan organisoinnista ja resursoinnista tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla.

5 Asian valmistelu

Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolisi 28 päivänä marraskuuta 2013 pidetyssä kokouksessaan työ- ja elinkeinoministeriön esitystä, jonka mukaan Teollisuussijoituksen toimintamandaattia täydennetään siten, että yhtiön tarkoituksiksi määritellään pääomasijoitustoiminnan harjoittamisen ohella valtion teollisuuspoliittisista sijoituksista vastaaminen ja että lain muutosta koskeva hallituksen esitys annetaan eduskunnalle pikaisesti.

Asia on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Asiasta on pyydetty lausunnot kiireellisinä keskeisiltä sidosryhmiltä.

Useimmat lausunnonantajat ovat kiinnittäneet huomiota Teollisuussijoituksen merkittävään rooliin pk-yritysten pääomarahoituksessa sekä tarpeeseen varmistaa, että pääomasijoitustoimintaan kohdennetut varat eivät vähene lakimuutoksen vuoksi nykyisestä. Lisäksi on painotettu sitä, että teollisuuspoliittisesti perusteltujen toimenpiteiden tulisi olla markkinaehtoisia, eikä toiminnan tulisi sisältää valtioneutukia. Lausunnoissa kiinnitetään huomiota myös siihen, että teollisuuspoliittisin perustein tehtyihin toimenpiteisiin liittyvä päätöksenteko yhtiössä ja valtioneuvostossa tulee hoitaa asianmukaisesti.

Lakiesitystä on lausuntojen perusteella olennaisesti muutettu siten, että teollisuuspoliittisin perustein tehtävät sijoitukset ja osakehankinnat toteutettaisiin aina ilman valtioneutukia ja markkinaehtoisina. Lisäksi varmistetaan, että poikkeuksellisesti toteutettavat teollisuuspoliittisen perustein tehtävät toimet eivät vaarantaisi pk-yritysten pääomasijoitustoiminnan rahoituksen tasoa ja resursseja.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän 1 momentti esitetään muutettavaksi Teollisuussijoitukselle osoitettavan uuden teollisuuspoliittisen tehtävän myötä. Yhtiöllä säilyisi sen voimassa olevan lain mukainen tehtävä, eli ensisijaisesti suomalaisen pienen ja keskisuuren yritystoiminnan edistäminen pääomasijoitustoiminnalla. Uutena tehtävänä yhtiöllä olisi suomalaisen teollisuuden rakenteellisen uudistumisen edistäminen toimimalla poikkeuksellisesti omistajana teollisuuspoliittisin perustein. Yhtiö tekisi sijoituksia pääomarahastoihin, mutta se voisi tehdä suoria pääomasijoituksia tai muutoin hankkia kohdeyrityksien osakkeita erityisesti pitkäaikaista riskinottoa edellyttävissä yrityshankkeissa tai teollisuuspoliittisin perustein. Teollisuuspoliittisin perustein toteutettavat sijoitukset tai osakehankinnat voivat olla myös lyhytaikaisia ja niistä pyritäisiin lähtökohtaisesti irtaantumaan sen jälkeen kun välttämättömät teollisuuspoliittiset tavoitteet olisi toteutettu.

Teollisuuspoliittiset perusteet voisivat liittyä esimerkiksi teollisuuden rakenneuudistuksiin ja -järjestelyihin, yritystoiminnan kehittämiseen strategisesti tärkeillä toimialoilla tai kriittisen osaamisen säilyttämiseen vakaassa omistuksessa. Työ- ja elinkeinoministeriö voisi 4 §:n 1 momentin mukaisesti antaa yhtiölle toimeksiantoja, jotka ovat tarpeen yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Täten ministeriön esityksestä voitaisiin toteuttaa teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia tai osakehankintoja. Näissä tapauksissa yhtiön hallituksen kuulemisen jälkeen asia vietäisiin talouspoliittiseen ministerivaliokuntaan, jonka jälkeen lopullisen päätöksen asiassa tekisi yhtiön hallitus tai yhtiökokous. Työ- ja elinkeinoministeriö voi myös antaa ohjeistusta yhtiökokouksessa tai muita omistajan linjauksia yhtiölle.

Pykälän 2 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että nimenomaisesti yhtiön pääomasijoitustoiminta tulee suunnata pääomasijoitustoimialan rahoituksen tarjonnassa esiintyviin puutteisiin. Kysymyksessä oleva

kohta liittyy erityisesti pääomasijoitusmarkkinoiden puutteisiin ja edellyttää tarkentamista kun yhtiön toimintamandaattia laajennetaan.

2 §. Pykälän 2 momenttia esitetään muutettavan siten, että yhtiön elinkeinopoliittisen tehtävän täyttämisen lisäksi myös teollisuuspoliittisen tehtävän täyttämiseksi voidaan yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyä tavanomaista suurempi riski tai matalampi tuottotavoite. Yhtiöllä olisi siten mahdollisuus sijoittaa elinkeino- ja teollisuuspoliittisesti tärkeisiin hankkeisiin, jotka muutoin voisivat jäädä toteutumatta. Voimassa olevan 2 §:n 1 momentin mukaisesti yhtiön toiminnan tulee olla liiketaloudellisesti kannattavaa pitkällä aikavälillä. Siten myös elinkeino- ja teollisuuspoliittisen tehtävän toteuttamisessa on pyrittävä saavuttamaan asetetut tuottotavoitteet vaikkakin on hyväksyttävä, että tuotto-odotukset mahdollisesti toteutuvat pitkällä aikavälillä.

Lakiesityksen 1 ja 4 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa yhtiölle elinkeino- ja teollisuuspoliittisin perustein tehtäviä sijoituksia koskevia toimeksiantoja. Toimeksiannon valmistelun yhteydessä voidaan arvioida hankkeeseen liittyvää riskiä ja tuottotavoitetta.

4 §. Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, ettei momentissa anneta valtioneuvostolle valtuutusta vahvistaa yhtiön sijoitustoiminnan yleisiä suuntaviivoja. Kyseisen, voimassa olevassa laissa olevan, valtuutuksen perusteella on valtioneuvoston yleis- tunnossa vahvistettu valtioneuvoston päätös Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnan yleisistä suuntaviivoista.

Päätöksen oikeudellinen luonne on ollut jossain määrin epäselvä. Valtioneuvosto ei enää anna oikeussääntöjä sisältäviä päätöksiä, vaan valtioneuvoston toimesta annettavat oikeussäännöt annetaan asetuksina. Kyseisen päätöksen osalta onkin katsottu, ettei kyseessä ole ollut oikeussääntöjä sisältävä päätös, vaan hallinnollinen päätös. Selkeyden vuoksi valtuus suuntaviivojen vahvistamiseen esite-

tään poistettavaksi ja esityksen 5 §:n mukaisesti asetuksenantovaltuutta tarkennettaisiin niin, että vastaavista asioista olisi mahdollista tarvittaessa säätää valtioneuvoston asetuksella. Muutettaessa lakia niin, että siinä säädetty valtuus poistuisi, kumoutuisi valtuuden nojalla annettu valtioneuvoston päätös Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnan yleisistä suuntaviivoista. Esitettävän asetuksenantovaltuuden lisäksi valtioneuvosto voisi jatkossakin ohjata yhtiön sijoitustoimintaa muun muassa omistajaohjaukseen sisältyvillä menettelyillä ja päätöksillä.

Lisäksi voimassa olevan pykälän 1 momenttiin sisältyy kauppa- ja teollisuusministeriölle osoitettu mahdollisuus antaa yhtiölle toimeksiantoja, jotka ovat tarpeen yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Momenttia esitetään muutettavaksi tältä osin vain siten, että ministeriön nimi tarkistettaisiin työ- ja elinkeinoministeriöksi. Voimassa olevaa lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 132/1999 vp) mukaan kyseisillä toimeksiannoilla tarkoitetaan elinkeinopoliittisesti tärkeisiin hankkeisiin tehtäviä, lähinnä suoria sijoituksia, joita toteutettaisiin ministeriön esityksestä. Näissä tapauksissa yhtiön hallituksen kuulemisen jälkeen asia vietäisiin talouspoliittiseen ministerivaliokuntaan, jonka jälkeen lopullisen päätöksen asiassa tekisi yhtiön hallitus tai yhtiökokous. Voimassa olevaa lakia koskevassa hallituksen esityksessä kuvatun mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriö voisi antaa yhtiölle toimeksiantoja teollisuuspoliittisesti tärkeisiin hankkeisiin.

Lisäksi pykälän 2 ja 3 momenteissa muutettaisiin ministeriön nimeksi työ- ja elinkeinoministeriö.

5 §. Pykälää esitetään muutettavaksi siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset yhtiön sijoitustoiminnan yleisistä suuntaviivoista sekä yhtiön uudesta toiminnasta eli teollisuuspoliittisin perustein tehtävistä sijoituksista ja osakehankinnoista. Voimassa olevan lain 4 §:n 1 momentin nojalla valtioneuvosto on tehnyt pää-

töksen Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnan yleisistä suuntaviivoista. Esityksen mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset yhtiön toiminnassa noudatettavista periaatteista koskien pitkäaikaista riskinottoa edellyttävien yrityshankkeiden ja teollisuuspoliittisten perusteiden määrittelyä, yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyttävää tavanomaista suurempaa riskiä tai matalampaa tuottotavoitetta sekä muun muassa yhtiön sijoitustoiminnan suuntaamista ja tavoitteita, yhtiön riskienhallintaa ja muita yhtiön toimintaan liittyviä yleisiä suuntaviivoja.

Mikäli asiassa katsotaan tarpeelliseksi antaa valtioneuvoston asetus, vastaisi sen sisältö keskeisiltä osin voimassa olevaa valtioneuvoston päätöstä Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitustoiminnan yleisistä suuntaviivoista. Lisäksi valtioneuvoston asetuksessa voitaisiin säätää myös yhtiön uudesta toiminnasta eli teollisuuspoliittisin perustein tehtävästä sijoitustoiminnasta sekä osakehankinnoista.

2 Tarkemmat säännökset ja mää- räykset

Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkemmat säännökset Suomen Teollisuussijoitus Oy:n toiminnassa noudatettavista periaatteista esityksen 5 §:ssä säädettäväksi esitetyn mukaisesti.

3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 15 päivänä tammikuuta 2014, jotta Suomen Teollisuussijoitus Oy voisi nopeasti ryhtyä toimeenpanemaan sille esitettävää teollisuuspoliittista tehtävää.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain (1352/1999) 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 2 momentti sekä 4 ja 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 2 §:n 2 momentti laissa 76/2007, seuraavasti:

1 §

Suomen Teollisuussijoitus Oy on pääomasijoitustoimintaa harjoittava ja valtion teollisuuspoliittisista omistuksista vastaava yhtiö, jonka tarkoituksena on edistää erityisesti suomalaista pientä ja keskisuurta yritystoimintaa sekä suomalaisen teollisuuden rakenteellista uudistumista. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhtiö tekee sijoituksia pääomarahastoihin sekä tekee suoria pääomasijoituksia ja hankkii kohdeyrityksien osakkeita. Yhtiö voi tehdä suoraan pääomasijoituksia tai hankkia kohdeyrityksien osakkeita erityisesti pitkäaikaista riskinottoa edellyttävissä yrityshankkeissa tai teollisuuspoliittisin perustein.

Yhtiön pääomasijoitustoiminta tulee suunnata korjaamaan pääomasijoitustoimialan rahoituksen tarjonnassa esiintyviä puutteita.

2 §

Yhtiön elinkeino- ja teollisuuspoliittisen tehtävän täyttämiseksi voidaan yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyä tavanomaista suurempi riski tai matalampi tuottotavoite.

4 §

Työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa yhtiölle toimeksiantoja, jotka ovat tarpeen yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhtiön on annettava työ- ja elinkeinoministeriölle sen pyynnöstä yhtiön toiminnan ohjaamisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Yhtiö kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan.

5 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhtiön toiminnassa noudatettavista periaatteista, jotka koskevat:

1) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen pitkäaikaista riskinottoa edellyttävien yrityshankkeiden ja teollisuuspoliittisten perusteiden määrittelyä;

2) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyttävää tavanomaista suurempaa riskiä tai matalampaa tuottotavoitetta;

3) yhtiön sijoitustoiminnan suuntaamista ja tavoitteita sekä sijoitusten hallintaa;

4) yhtiön riskienhallintaa, menettelytapoja sekä yhtiön raportointia;

5) muita yhtiön toimintaan liittyviä yleisiä suuntaviivoja.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____ .

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2013

Pääministerin estyneenä ollessa, sosiaali- ja terveysministeri

PAULA RISIKKO

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

Liite

Rinnakkaistekstit

Laki

Suomen Teollisuussijoitus Oy –nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen Teollisuussijoitus Oy -nimisestä valtionyhtiöstä annetun lain (1352/1999) 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 2 momentti sekä 4 ja 5 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 ja 2 momentti sekä 2 §:n 2 momentti laissa 76/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Suomen Teollisuussijoitus Oy on pääomasijoitusalan valtionyhtiö, jonka tarkoituksena on edistää erityisesti suomalaista pientä ja keskisuurta yritystoimintaa tekemällä sijoituksia ensisijaisesti pääomarahastoihin. Yhtiö voi tehdä pääomasijoituksia suoraan kohdeyrityksiin erityisesti pitkäaikaista riskinottoa edellyttävissä yrityshankkeissa.

Yhtiön sijoitustoiminta tulee suunnata korjaamaan pääomasijoitustoimialan rahoituksen tarjonnassa esiintyviä puutteita.

2 §

Yhtiön elinkeinopoliittisen tehtävän täyttämiseksi voidaan yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyä tavanomaista suurempi riski.

Ehdotus

1 §

Suomen Teollisuussijoitus Oy on *pääomasijoitustoimintaa harjoittava ja valtion teollisuuspoliittisista omistuksista vastaava yhtiö*, jonka tarkoituksena on edistää erityisesti suomalaista pientä ja keskisuurta yritystoimintaa *sekä suomalaisen teollisuuden rakenteellista uudistumista*. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhtiö *tekee sijoituksia pääomarahastoihin sekä tekee suoria pääomasijoituksia ja hankkii kohdeyrityksien osakkeita*. Yhtiö voi tehdä suoraan *pääomasijoituksia tai hankkia kohdeyrityksien osakkeita* erityisesti pitkäaikaista riskinottoa edellyttävissä yrityshankkeissa *tai teollisuuspoliittisin perustein*.

Yhtiön *pääomasijoitustoiminta* tulee suunnata korjaamaan pääomasijoitustoimialan rahoituksen tarjonnassa esiintyviä puutteita.

2 §

Yhtiön elinkeino- ja teollisuuspoliittisen tehtävän täyttämiseksi voidaan yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyä tavanomaista suurempi riski *tai matalampi tuottotavoite*.

4 §

Valtioneuvosto vahvistaa yhtiön sijoitus-toiminnan yleiset suuntaviivat. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa yhtiölle toimeksiantoja, jotka ovat tarpeen yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhtiön on annettava kauppa- ja teollisuusministeriölle sen pyynnöstä yhtiön toiminnan ohjaamisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Yhtiö kuuluu kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalaan.

5 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta antaa tarvittaessa kauppa- ja teollisuusministeriö.

4 §

Työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa yhtiölle toimeksiantoja, jotka ovat tarpeen yhtiölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhtiön on annettava työ- ja elinkeinoministeriölle sen pyynnöstä yhtiön toiminnan ohjaamisen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja.

Yhtiö kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan.

5 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhtiön toiminnassa noudatettavista periaatteista, jotka koskevat:

1) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen pitkäaikaista riskinottoa edellyttävien yrityshankkeiden ja teollisuuspoliittisten perusteiden määrittelyä;

2) 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyttävää tavanomaista suurempaa riskiä tai matalampaa tuottotavoitetta;

3) yhtiön sijoitustoiminnan suuntaamista ja tavoitteita sekä sijoitusten hallintaa;

4) yhtiön riskienhallintaa, menettelytapoja sekä yhtiön raportointia;

5) muita yhtiön toimintaan liittyviä yleisiä suuntaviivoja

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .